

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТА ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 22 квітня 2026 року

Том 1

Одеса
2026

УДК 34:004:316.4(477)
С 70

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 23.04.2026 р.)*

За загальною редакцією академіка **С. В. Ківалова**

**С70 Соціально-політична та правова система України в цифрову епоху: сучасні виклики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22 квітня 2026 р.) / заг. ред. С. Ківалова ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2026. – Т. 1. – 704 с.
ISBN 978-617-8763-15-2**

Матеріали конференції узагальнюють результати наукових досліджень і практичних напрацювань учених, фахівців та представників професійних спільнот, виконаних в умовах воєнного часу та глибоких суспільних трансформацій.

У збірнику представлено широкий спектр наукових розвідок і практико-орієнтованих досліджень, що охоплюють актуальні проблеми публічного та приватного права, функціонування держави, судової та правоохоронної системи, а також трансформації суспільних процесів у цифрову епоху. Значну увагу приділено питанням адміністративного, фінансового, конституційного, міжнародного, морського та митного права, а також сучасним викликам у сфері кримінального права, кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності.

Окремі наукові секції присвячені проблемам удосконалення судоустрою, діяльності прокуратури, адвокатури та інших правоохоронних органів, розвитку трудового права і права соціального забезпечення, а також реформуванню цивільного, господарського, земельного, екологічного та енергетичного права. Збірник відображає також міждисциплінарний характер сучасних досліджень, охоплюючи питання філософії права, світових соціально-політичних процесів, соціології та психології, економіки та підприємництва в умовах війни і повоєнного відновлення. Важливе місце посідають дослідження у сфері інформаційних технологій, кібербезпеки, штучного інтелекту та математичного моделювання як ключових чинників забезпечення національної безпеки.

Крім того, у збірнику висвітлено проблематику педагогіки, лінгвістики права, перекладознавства, журналістики, фізичної та військової підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розрахований на науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти та практиків у галузях права, економіки, соціології, психології, політології, інформаційних технологій і суміжних дисциплін.

УДК 34:004:316.4(477)

Відповідальний за випуск професор **М. Р. Аракелян**

Матеріали видано в авторській редакції.

ISBN 978-617-8763-15-2

© НУ «Одеська юридична академія, 2026
© Автори статей, 2026

Зміст

ПРИВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ», АКАДЕМІКА СЕРГІЯ КІВАЛОВА	16
---	----

СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ, ФІНАНСОВОГО ПРАВА

<i>Ківалов Сергій Васильович</i> СПОРИ У СФЕРІ МЕДІА ТА ПРОБЛЕМА ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ФОРМИ	18
<i>Тодошак Олег Володимирович</i> ЗМІНА ВИДУ ТА РОЗМІРУ АДМІНІСТРАТИВНОГО СТЯГНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИМ СУДОМ: МЕЖІ ДОПУСТИМОГО ВТРУЧАННЯ.	21
<i>Біла-Тіунова Любов Романівна</i> КАР'ЄРА ЯК БАГАТОВИМІРНЕ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЯВИЩЕ	25
<i>Білоус-Осінь Тетяна Ігорівна</i> ПРАВОПОРУШЕННЯ В СФЕРІ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.	29
<i>Голоядова Тетяна Олексіївна</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ МЕТОДІВ ОПТИМАЛЬНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	32
<i>Даниленко-Негара Юлія Сергіївна</i> ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ МОБІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) В ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ.	34
<i>Закаленко Олена Василівна, Осадчий Анатолій Юрійович</i> АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПОЗОВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ПРАВ, СВОБОД ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ В ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ	38
<i>Козачук Діана Анатоліївна</i> САМОКОРЕКЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО АКТА: ПРАВОВІ ФОРМИ ТА ОБМЕЖЕННЯ	40
<i>Негара Родіон Віталійович</i> АДМІНІСТРАТИВНІ АКТИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ВЕЛИКОЇ КІЛЬКОСТІ ОСІБ: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ	44
<i>Назарчук Анастасія Валеріївна</i> ЩОДО ПІДХОДІВ ДО ГРАДАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ АНТИДИСКРИМІНАЦІЙНИХ АКТИВ.	47
<i>Панфілов Олег Євгенович</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОЮ ЮРИСДИКЦІЄЮ В УМОВАХ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ	49
<i>Сідор Михайло Іванович</i> ВІРТУАЛЬНІ АКТИВИ ЯК ОБ'ЄКТ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	53
<i>Стрельников Андрій Вікторович</i> ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ» ТА «АНТИКОРУПЦІЙНА СУБ'ЄКТНІСТЬ»	57
<i>Фролова Євгенія Ігорівна</i> ДО ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВА НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	60
<i>Глиняний Іван Володимирович</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.	63

Голоядова Тетяна Олексіївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного та фінансового права, кандидат
юридичних наук, доцент*

ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ МЕТОДІВ ОПТИМАЛЬНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Питання розбудови оптимальної та збалансованої моделі оподаткування в Україні не втрачає своєї актуальності, оскільки є фундаментом економічної стабільності держави. У сучасних реаліях реформування податкової моделі має базуватися на послідовній реалізації стратегічних цілей державної політики. Важливим вектором цього процесу виступає євроінтеграція, яка вимагає від України гармонізації національного законодавства з нормативами ЄС. У цьому контексті особливого значення набуває аналіз методів податкової оптимізації.

Податкову оптимізацію слід розуміти як правомірну діяльність суб'єкта господарювання, спрямовану на зниження обсягу податкових зобов'язань через використання всіх інструментів, передбачених законом: пільг та переваг. На відміну від оптимізації, ухилення від сплати податків базується на незаконних діях, таких як приховування об'єктів оподаткування або подання недостовірної звітності. Такі дії тягнуть за собою адміністративну та кримінальну відповідальність, тому їх не можна вважати методами оптимізації оподаткування.

Сьогодні в Україні сформувалося кілька основних методів правомірної оптимізації. По-перше, це використання механізму перерозподілу доходів через фізичних осіб-підприємців (ФОП), які перебувають на спрощеній системі оподаткування. У цій моделі прибуток компанії спрямовується на оплату послуг ФОП, що дозволяє суттєво зменшити базу оподаткування податком на прибуток для підприємств на загальній системі. Ця практика набула особливого поширення в ІТ-секторі, де відбувається залучення фахівців як незалежних контрагентів-платників єдиного податку.

По-друге, поширеним методом є реєстрація бізнесу за кордоном, що передбачає акумулювання прибутку в юрисдикціях із більш сприятливим кліматом (так звані «офшори»). Власник вибудовує ланцюг контрольованих операцій, щоб змістити центр прибутку в зону з низькою або нульовою ставкою податку. Проте варто зауважити, що цей шлях стає дедалі ризикованішим. Державна податкова служба України посилює контроль за трансфертним ціноутворенням, що може призвести до значних донарахувань [2]. Реєстрація бізнесу за кордоном приваблює підприємців не лише низькими ставками, а й спрощеним обліком. Наприклад, у європейських офшорних юрисдикціях вимоги до бухгалтерії мінімальні, хоча обов'язковим залишається щорічний аудит [3]. Глобальна тенденція боротьби з деофшоризацією, яку підтримують МВФ та центральні банки, поступово звужує можливості для використання таких схем.

Важливим інструментом оптимізації є система податкових пільг. Згідно з Податковим кодексом України, вони можуть реалізуватися через податкові вирахування (знижки), зменшення вже нарахованих зобов'язань, застосування знижених ставок або повне звільнення від платежів на певний період (податкові канікули) [1]. Знижки поділяються на лімітовані та нелімітовані, залежно від обсягу витрат, що можуть бути враховані. Також бізнес може застосовувати механізми відстрочки платежів, наприклад, через податковий кредит. Важливо пам'ятати, що використання пільг є правом, а не обов'язком платника (за винятком ПДВ), і невикористані пільги не підлягають перенесенню на майбутні періоди чи відшкодуванню.

Додатковими методами управління податковим навантаженням є делегування обов'язків та об'єктне регулювання. Делегування передбачає передачу функцій зі сплати основних податків спеціалізованим структурам для мінімізації ризиків та оптимізації прибутку. Об'єктне регулювання полягає у виведенні певних операцій з-під оподаткування без шкоди для основної господарської діяльності. Крім того, слід зазначити про метод відстрочки платежу, який дозволяє синхронізувати момент сплати податку з моментом фактичного отримання доходу або виникнення об'єкта оподаткування.

Підсумовуючи вищевикладене, можна констатувати, що комплексний підхід до податкової оптимізації має поєднуватися зі стратегічними цілями держави. Збільшення бюджетних надходжень повинно відбуватися не через податкове навантаження на існуючих платників податків, а шляхом розширення їхньої кількості та підвищення прозорості адміністрування. Ключовим аспектом ефективного функціонування податкової системи є чітке розмежування між легальною оптимізацією та протиправним ухиленням від сплати податків. Оптимізація оподаткування – це виключно законний процес використання платником можливостей, наданих державою (пільги, спеціальні режими, канікули), натомість будь-які спроби маніпуляції звітністю чи приховування доходів виходять за межі оптимізації оподаткування та повинні мати наслідком притягнення до юридичної відповідальності. Оптимізація оподаткування в Україні є необхідною умовою для підтримки конкурентоспроможності бізнесу та стимулювання інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: Закон, Кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
2. Державна податкова служба України. Офіційний портал. URL: <https://tax.gov.ua/>.
3. Шелудько В. М. Фінансовий ринок. Навчальний посібник. Київ: Знання – Прес, 2007. 535 с.

Ключові слова: методи оптимального оподаткування, податкова система, оптимізація.

Key words: optimal processing methods, tax system, optimization.